

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.3.14.
SWD(2018) 78 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a Közöségi Vízumkódex (vízumkódex) létrehozásáról szóló 810/2009/EK rendelet
módosításáról**

{COM(2018) 252 final} - {SWD(2018) 77 final}

Vezetői összefoglaló
Hatásvizsgálat a Vízumkódex módosításáról szóló javaslatról
A. A fellépés szükségessége
Mi a probléma lényege és miért jelent problémát uniós szinten?
A schengeni térségben való rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok kiadására vonatkozó feltételeket és eljárásokat szabályozó Vízumkódex 2009 óta van hatályban. 2014-ben a Bizottság a rendelet módosítását javasolta, ám erről a társjogalkotók nem tudtak megállapodásra jutni. A Bizottság úgy határozott, hogy három problematikus terület kezelése érdekében új kezdeményezést terjeszt elő: 1. A vízumdíjakból származó pénzügyi források nem elégségesek a vízumfeldolgozáshoz, és ez aláássa a schengeni vízumok kiadásának integritását, valamint a gyors és ügyfélbarát vízumeljárásokra irányuló célkitűzését. A probléma fő oka az, hogy a 60 EUR összegű szokásos vízumdíj 2006 óta nem változott. 2. A rendszeresen utazó személyeknek ismételt vízumeljárásokon kell keresztülmenniük, mivel a tagállamok nem kellő számban bocsátanak ki hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízumokat. Ez szükségtelen terheket ró a kérelmezőkre és a konzulátusokra, és veszteséget okoz az uniós utazási és idegenforgalmi ágazat számára. A probléma fő oka, hogy a hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízumok kiadásának jogalapja nem egyértelmű. 3. A tagállamok nehezen tudják elérni, hogy az irreguláris migránsok kellő számban térjenek vissza származási országukba, és ez ösztönzi a további irreguláris migrációt. A probléma fő oka az, hogy a harmadik országok vonakodnak saját állampolgáraikat visszafogadni.
Mit kellene elérni?
A kezdeményezés általános célkitűzése, hogy megerősítse a közös vízumpolitikát, miközben egyrészt kezelje a migrációs és biztonsági aggályokat, másrészt pedig figyelembe vegye a gazdasági megfontolásokat és általában a külkapcsolatokat. Három konkrét célkitűzés van: 1. megfelelő pénzügyi források biztosítása a tagállamok számára a vízumfeldolgozás minőségének és integritásának védelme érdekében; 2. annak biztosítása, hogy rendszeresebben és harmonizáltabb módon adjanak ki hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízumot a rendszeresen utazó, jóhiszemű személyeknek; 3. az uniós érdekek előmozdítása a visszatérés és a visszafogadás terén a nem együttműködő harmadik országokkal szemben a vízumpolitika révén gyakorolható nyomás fokozása révén.
Milyen hozzáadott értéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?
A schengeni térségen belüli belső határokon történő ellenőrzések felszámolásához – egyéb intézkedések mellett – közös vízumpolitikára van szükség. A kezdeményezés továbbfejleszti és javítja a Vízumkódex szabályait. A rövid távú tartózkodásra jogosító vízum elvben lehetővé teszi birtokosa számára a schengeni térségen belüli szabad mozgást, amely feltételezi a szabályok lehető legnagyobb mértékű harmonizálását, ami csak uniós szinten valósítható meg.
B. Megoldások
Milyen lehetőségek kínálóznak a célok elérésére? Van-e előnyben részesített lehetőség? Amennyiben nincs, miért nincs?
<u>1. problématerület: A pénzügyi források nem elégségesek a vízumfeldolgozáshoz</u> – 1A. alternatíva: status quo – változatlan mértékű, 60 EUR összegű közös vízumdíj – 1B. alternatíva: adminisztratív költségeken alapuló nemzeti vízumdíjak – 1C. alternatíva: a közös vízumdíj összegének emelése. Számos részalternatíva merül fel: 80, 100, vagy 120 EUR, vagy a legfeljebb 6 hónapig tartó tartózkodásra feljogosító vízumok esetében 80 EUR, az 1–5 évre szóló többszöri beutazásra jogosító vízumok esetében pedig 120 EUR. Az előnyben részesített alternatíva a díj 80 EUR összegűre emelése. <u>2. problématerület: Ismételt vízumeljárások a rendszeresen utazó személyek esetében</u> – 2A. alternatíva – a tagállamok határozzák meg, milyen megközelítést alkalmaznak a hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízum kiadására vonatkozóan

- 2B. alternatíva: ajánlott bevált gyakorlat
- 2C. alternatíva: a többszöri beutazásra jogosító vízumok közös lépcsőzetes rendszere¹, számos részalternatívával (a többszöri beutazásra jogosító vízumok általános lépcsőzetes rendszere, a többszöri beutazásra jogosító vízumok általános és országspecifikus lépcsőzetes rendszere, a többszöri beutazásra jogosító vízumok országspecifikus lépcsőzetes rendszere)
- 2D. alternatíva: 2 vagy 5 évre érvényes, többszöri beutazásra jogosító, egységes vízum

Az előnyben részesített alternatíva **a többszöri beutazásra jogosító vízumok általános és országspecifikus lépcsőzetes rendszere.**

3. problématerület: Az irreguláris migránsok származási országukba való visszatérésének elégtelen szintje

- 3A. alternatíva: status quo – a Tanács „eszköztár-megközelítése”
- 3B. alternatíva: pozitív ösztönzők a vízumpolitikában
- 3C. alternatíva: negatív ösztönzők a vízumpolitikában, számos részalternatívával (maximális megközelítés, amely kezdettől fogva valamennyi útlevelekre vonatkozik, vagy két szakaszból álló, célzott megközelítés, amely először a szolgálati vagy diplomata-útlevelekre, majd a magánútlevelekre irányul)

Az előnyben részesített alternatíva **a negatív ösztönzők alkalmazása célzott megközelítéssel.**

Mi az egyes érdekelt felek álláspontja? Ki melyik alternatívát támogatja?

Célzott konzultációkra került sor (a tagállamokkal, az idegenforgalmi, utazási és szállítmányozási ágazatban működő szövetségekkel stb.), valamint nyilvános konzultáció folyt. A tagállamok egyértelműen támogatják a vízumdíj összegének emelését, akárcsak a vízumpolitika és az irreguláris migránsok visszafogadása közötti jogi kapcsolat megteremtését. Az idegenforgalmi és vállalkozói szövetségek felhívják a figyelmet az ismételt vízumeljárások által a gyakran utazó személyekre gyakorolt negatív hatásokra, és szorgalmazzák a hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízum rendszeresebb és harmonizáltabb kiadását.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített opció előnyei?

- A 80 EUR összegű közös vízumdíj 205 millió EUR-t kitevő további bevételt (+26 %) biztosít a tagállamoknak, így több pénzügyi forrás fordítható majd a vízumeljárásokra, a személyzetre és a képzésekre – ez gyorsabb eljárásokat és a schengeni térség nagyobb biztonságát eredményezi.
- A többszöri beutazásra jogosító vízumok általános és országspecifikus lépcsőzetes rendszere lehetővé tenné, hogy nagyobb számban adjanak ki hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízumokat, rugalmas utazási lehetőséget nyújtva a gyakran utazó személyeknek; ez költségmegtakarítást jelentene a vízumkérelmezőknek és a konzulátusoknak, mivel csökkenne a vízumeljárások száma, valamint növekedne az Unióba való utazások száma, ami kedvezően hatna az uniós idegenforgalmi ágazatra (versenyképesség és foglalkoztatás).
- A vízumpolitikában (célzott megközelítéssel) alkalmazott negatív ösztönzők minden bizonnyal elősegítik, hogy nőjön a korábban nem együttműködő országokba visszatérő irreguláris migránsok száma, költségmegtakarítás jelentkezen a tagállamoknál az elszállásolási, élelmezési és adminisztratív költségek terén, és általánosabb szinten erősödjön a biztonság és javuljon az uniós migrációs politika elfogadottsága, továbbá visszatartó hatást gyakorolnak a jövőbeli potenciális irreguláris migránsokra.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva?

A közös vízumdíj összegének 80 EUR-ra emelése további költséget jelentene a vízumkérelmezőknek (a tagállamok további bevételeivel azonos mértékben); ugyanakkor az emelés elfogadható mértéke miatt várhatóan nem gyakorolna kedvezőtlen hatást az utazási szokásokra. A többszöri beutazásra jogosító vízumok általános és országspecifikus lépcsőzetes rendszere nem jár költséggel. A vízumpolitikában (célzott megközelítéssel) alkalmazott negatív ösztönzők kedvezőtlen hatással lehetnek az EU külkapcsolataira és az EU-ról a világban alkotott képre.

Milyen hatást gyakorol az intézkedés a kkv-kra és a versenyképességre?

Az előnyben részesített szakpolitikai alternatívák egyike sem gyakorol közvetlen hatást a kkv-kra és a versenyképességre. A hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízum könnyebb elérhetősége és az Európába való utazások számának ebből eredő növekedése erősítené az uniós idegenforgalmi és utazási ágazat versenyképességét.

Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?

¹ Elfogadott megközelítés arról, hogy hány korábbi vízumról/utazásról kell a kérelmezőnek bizonyítékot benyújtania annak érdekében, hogy hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízumra legyen jogosult, és arról, hogy hogyan növekedne az egymást követő vízumok érvényességi ideje.

Mindhárom előnyben részesített alternatíva kedvező hatásokkal jár: a vízumdíj emelkedéséből további bevétel származik a vízumfeldolgozás céljára; a hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízumok gyakoribb kiadásának köszönhetően csökken a vízumeljárások száma, ami költségmegtakarítással jár, továbbá az irreguláris migránsokkal kapcsolatos elszállásolási, ételmezési és adminisztratív kiadások terén is költségmegtakarítások jelentkeznek.
Lesznek-e egyéb jelentős hatások?
A fentiekben leírtakon kívül nem várhatók egyéb jelentős hatások.
Arányosság?
Mindhárom előnyben részesített alternatíva tiszteletben tartja az arányosság elvét, és nem lépi túl a kitűzött szakpolitikai célok eléréséhez szükséges mértéket. A vízumdíj javasolt emelésének mértéke arányos, és a lehető legjobban megközelíti a 2006 óta tapasztalt inflációs rátát. A hosszú távra érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízum kiadására vonatkozóan javasolt megközelítés előrelépést jelent a jelenlegi helyzethez képest, ugyanakkor nem jelent radikális változást a jelenlegi tagállami gyakorlathoz viszonyítva. A harmadik országok visszafogadás terén való együttműködésének előmozdítására irányuló negatív ösztönzők a kormányzatokra irányulnának először, és csak később érintenék a lakosságot.
D. További lépések
Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?
A Bizottságnak a módosított rendelet alkalmazásának kezdetétől számított három év múlva (azaz három és fél évvel annak hatálybalépése után) értékelő jelentést kell előterjesztenie. Ebben értékelnie kell a három fő problematikus terület és a vonatkozó szakpolitikai célkitűzések tekintetében elért előrehaladást.